

Поза класне читання. М. А. Кун. Легенди та міфи Стародавньої Греції. Міф «Пігмаліон»

Мета: повторити поняття про міф; презентувати незвичайний світ давньогрецьких міфів; розкрити зміст міфу «Пігмаліон»; розвивати мовлення учнів, уяву та мислення; виховувати людяність, інтерес до минулого.

Обладнання: ілюстрації із зображенням давньогрецьких богів.

*Дивлячись уперед, не забуваймо
озиратися на минуле...*
Юрій Шанін

ХІД УРОКУ

I. Оголошення теми та мети уроку

II. Вивчення нового матеріалу

1. Вступне слово вчителя

Учитель (в образі Афродіти). Давайте повернемося у минуле, щоб було зрозуміліше, як люди у Давній Греції уявляли богів.

Сьогодні на уроці я хочу, щоб ви познайомилися з давньогрецькою богинею кохання та жіночої вроди. Ніхто не може уникнути моїх чар, навіть боги. Я висока, струнка, з ніжними рисами обличчя, м'якою хвилюю золотого волосся, вічно юна й найвродливіша з богинь. Я — донька Урана, а народилася коло острова Кіфери. Спробуйте відгадати моє ім'я.

Так, я Афродіта, а живу на світлому Олімпі, де владарює Зевс. Тут у нас вічне літо: не буває ні дощу, ні снігу, ні холоду. Послухайте кілька слів про мою сім'ю.

Від шлюбу двох богів — Землі і Неба — народилося перше покоління богів, так званих титанів — шестеро братів і шестеро сестер. Один із них, Кронос, захопив владу, скинувши з трону свого батька Урана. Йому було провіщено, що так само, як він забрав владу в батька, один із його синів забере в нього владу. Отож, коли дружина Рея народжувала Кроносові дітей, він одразу ковтав їх. Але коли народився Зевс, майбутній владар богів, Рея сховала сина в печері на острові Крит. Зевс виріс і, не впізнаний Кроносом, пішов до нього служити чашником. Якось Зевс домішав до вина таких ліків, що Кро-

нос відригнув усіх поглинених ним богів — Зевсових братів і сестер.

Між молодшими богами — Зевсом, Посейдоном, Герою, Гестією, Деметрою — і старшими, титанами, спалахнула кровопролитна десятирічна війна. Нарешті молодші боги за допомогою випущених із підземного світу гекатонхейрів (сторуких) та кіклопів (круглооких) перемогли титанів й оселилися на Олімпі. Окрім згаданих, до олімпійських богів зараховували ще дітей Зевса — Аполлона, Арея, Гермеса, Гефеста, Афіну, Артеміді й мене — Афродіту.

Боги щедро ви нагороджують того, хто їх шанує, і жорстоко карають того, хто їх зневажає... Боги подібні до людей з їхніми чеснотами та вадами. Кожен із них зараз трішки розкаже про себе.

2. Виступи учнів

— Я — Посейдон, брат Зевса, могутній бог моря і хитач землі.

— Гера — Зевсова сестра і дружина, найповажніша серед богинь. Покровителька родинного життя і шлюбу. Мала владу і жорстоку вдачу, переслідувала своїх суперниць і їхніх дітей. Мене зображують жінкою величної і суворої вроди.

— Гестія — Зевсова сестра, богиня домашнього вогнища, покровителька міст і держав.

— Деметра — Зевсова сестра, богиня родючості й хліборобства, дарувала людям злаки й навчила їх вирощувати хліб.

Афродіта. А це мої брати й сестри.

— Аполлон — спершу був богом скотарства і рільництва, згодом — опікуном мистецтва й муз, богом Сонця й світла (звідси моє друге ім'я — Феб, що означає «блискучий»). Мене зображують прекрасним юнаком із луком.

— Арей — грізний бог війни, символ воювничості.

— Я — Артеміда, дочка Зевса і Лето, Аполлонова сестра-близнючка, богиня мисливства, покровителька звірів. Зображують мене дівчиною в короткому хітоні, з луком і стрілами.

Афродіта Мілоська.
III ст. до н. е.

— Гермес — син Зевса й німфи Майї. Вісник богів, бог торгівлі й ремісництва, опікун подорожніх. Супроводжую також померлих в останню путь — до підземного світу. Я неперевершений у спритності й красномовстві.

— Діоніс — син Зевса й царівни Семели, бог родючості, виноградарства.

— Гефест — бог вогню й ковальства, син Зевса й Гери. У суперечках батьків я завжди був на боці матері, за що розлучений Зевс одного разу скинув мене з Олімпу. Упавши на скелястий острів Лемнос, поранився і почав шкутильгати. Не цураюсь фізичної праці: кую блискавки для Зевса, зводжу чудові палаци.

— Афіна (Атена) — одна з найголовніших богинь грецької міфології, улюблена донька Зевса, народилася з його голови. Богиня мудрості, наук, мирної праці й переможної війни. Зображують у вигляді величної жінки у військовому вбранні.

— Митри Зевсовідошки — харити, вічноюні богині краси й жіночості, часто супроводжуємо Афродіту, Діоніса й Гермеса.

3. Творча робота

Афродіта. Я пропоную вам схематично показати моє родовідне дерево.

(Одін з учнів працює біля дошки, інші — у зошитах. Перевіряють колективно й додають ланцюжки, яких не вистачає.)

4. Словникова робота

Афродіта. Перед тим, як я розповім вам про один із моїх вчинків, поясніть лексичне значення слів:

Кіпр — великий острів у східній частині Середземного моря.

Зап'ястки - прикраси, які носять на руці (браслети).

5. Знайомство з міфом «Пігмаліон»

ПІГМАЛІОН

Афродіта дарує щастя тому, хто вірно служить їй. Так дала вона щастя і Пігмаліонові, великому кіпрському митцеві. Пігмаліон ненавидів жінок і жив самотньо, уникаючи шлюбу. Одного разу зробив він з блискучої білої слонової кістки статую дівчини незвичайної краси. Немов жива, стояла ця статуя в майстерні художника. Здавалося, вона дихає; здавалося, що ось-ось вона поворохнеться і заговорить. Цілими годинами милувався художник своїм твором і покохав нарешті створену ним статую. Він дарував статуї дорогоцінне накйсто, зап'ястки і сережки, вбирав її в розкішний одяг, прикра-

шав голову вінками з квітів. Як часто шепотів Пігмаліон:

— О, коли б ти була живою, коли б могла відповідати мені, о, який би був я щасливий!

Але статуя була німою.

Настали дні святкувань на честь Афродіти. Пігмаліон приніс богині кохання в жертву білу телицю з визолоченими рогами; він простяг до богині руки і прошепотів молитву:

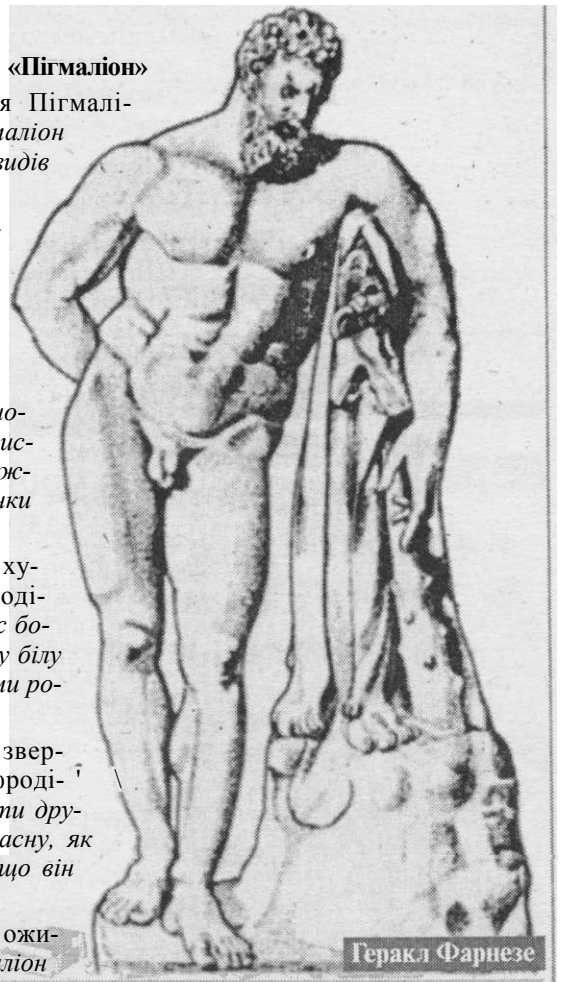
— О вічні боги іти, золота Афродіто! Якщо ви можете дати все благаючому, то дайте мені дружину, таку ж прекрасну, як та статуя дівчини, яку зробив я сам.

Пігмаліон не наважився просити богів оживити його статую, він боявся прогнівити таким проханням богів-олімпійців. Яскраво спалахнуло жертвне полум'я перед зображенням богині кохання Афродіти; цим богиня нібито давала зрозуміти Пігмаліонові, що боги почули його благання.

Повернувся художник додому. Він підійшов до статуї, і — о щастя! о радість! — статуя ожила! Б'ється її серце, в її очах світиться життя. Так богиня Афродіта дала Пігмаліонові красуню-дружину.

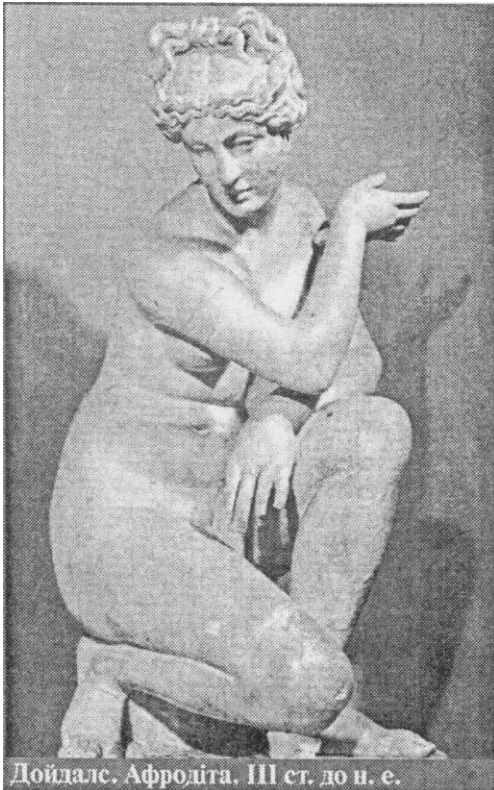
6. Бесіда за змістом міфу «Пігмаліон»

- Розказати про життя Пігмаліона до шлюбу. *(Пігмаліон жив самотньо, ненавидів жінок.)*
- З якого матеріалу зробив майстер статую? *(Він зробив її з білої слонової кістки.)*
- Які дарунки приносив Пігмаліон для статуї? *(Він приніс дорогоцінне накйсто, зап'ястки, сережки, розкішний одяг, вінки з квітів.)*
- Яку жертву приніс художник на честь Афродіти? *(Пігмаліон приніс богині кохання в жертву білу телицю з визолоченими рогами.)*
- З яким проханням звернувся митець до Афродіти? *(Він попросив дати дружину, таку ж прекрасну, як та статуя дівчини, що він зробив.)*
- Чому він не попросив оживити статую? *(Пігмаліон*

Геракл Фарнезе

МЕТОДИЧНИЙ СЕЗАМ

Дойдалс. Афродіта. III ст. до н. е.

боявся прогнівити таким проханням богів-олімпійців.)

- Який подарунок зробила Афродіта Пігмаліонові? (Богиня ожилила статую.)
- Чому так зробила богиня? (Віддячила за жертвоприношення)

7. Творча робота

Придумати продовження міфу.

(Підказка: свою дружину Пігмаліон назвав Галатея.)

8. Словникова робота

Пояснити, що означає слово «пігмаліон» в переносному значенні. (Людина, закохана у своє творіння)

III. Закріплення вивченого матеріалу**1. Фронтальна бесіда**

- Пригадайте з попередніх уроків, що називається міфом. (Вид фольклору, давнє сказання про богів, фантастичних істот, героїв-напівбогів, потвор, чудеса.)
- Міфологію якого народу ми сьогодні розглядали? (Греків)
- Вчинок якої богині розглядали в міфі «Пігмаліон»? (Афродіти) Чим вона вас приваблює?

- Розкажіть, де народилася Афродіта. (Народилася богиня коло острова Кіфери.)
- Яке ім'я батька Афродіти? (Уран)
- Назвіть братів та сестер Афродіти? (Аполлон, Арей, Артеміда, Гермес, Гефест, Діоніс, Афіна, Харити) Коротко розкажіть про кожного з них.
- Хто ще входить до родини Афродіти? (Зевс, Гера, Посейдон, Гестія, Деметра)

2. Усне малювання портрета Афродіти (5—7 речень)**IV. Підбиття підсумків уроку. Виставлення оцінок та їх мотивація**

— Поясніть, як ви зрозуміли слова Юрія Шанина, які є епіграфом нашого уроку.

V. Домашнє завдання**II рівень**

Прочитати міф «Нарцис», пояснити переносне значення слова «нарцис». (Самозакохана людина)

III рівень

Прочитати міф «Нарцис», скласти простий план, стисло переказати.

IV рівень

Прочитати міф «Нарцис», скласти твір-опис німфи Ехо або Нарциса (за вибором), усно пояснити, чому Афродіта так жорстоко покарала юнака.

Л. В. Манян,
м. Путивль, Сумська обл.

ШШШШШШШШШШШ
МММММММММММММ

Л. Легко працювати

Усі уроки зарубіжної літератури. 7 клас

Код: ЗЛ5, 224 с.

Пропонований методичний посібник із зарубіжної літератури містить розробки всіх уроків, передбачених програмою для 7 класу. Серед них - уроки розвитку мовлення, позакласного читання та тематичного контролю знань. У посібнику зроблено глибокий текстологічний аналіз художніх творів, що стане у пригоді вчителю під час підготовки учнів до сприйняття літератури більш високого рівня складності.

Поштовою

Ціна:

/14.94

Замовити книгу Ви можете: за тел.: 8 (057) 731-96-33, за адресою: 61001, м. Харків, вул. Плеханівська, 66, ВГ «Основа», «Книга — поштою ЗЛ» або на сайті yvyv.osnova.com.ua

Надміліп, копію т-редпла гної ІШ ГІЯННІ на будь-який журнал ВГ «Основа» та замовляйте книш жа клубною ціною. Мінімальна сума замовлення — 20 грн. Вартість поштової доставки — 3,95 грн.

^TAINIИИИШMИИ^: